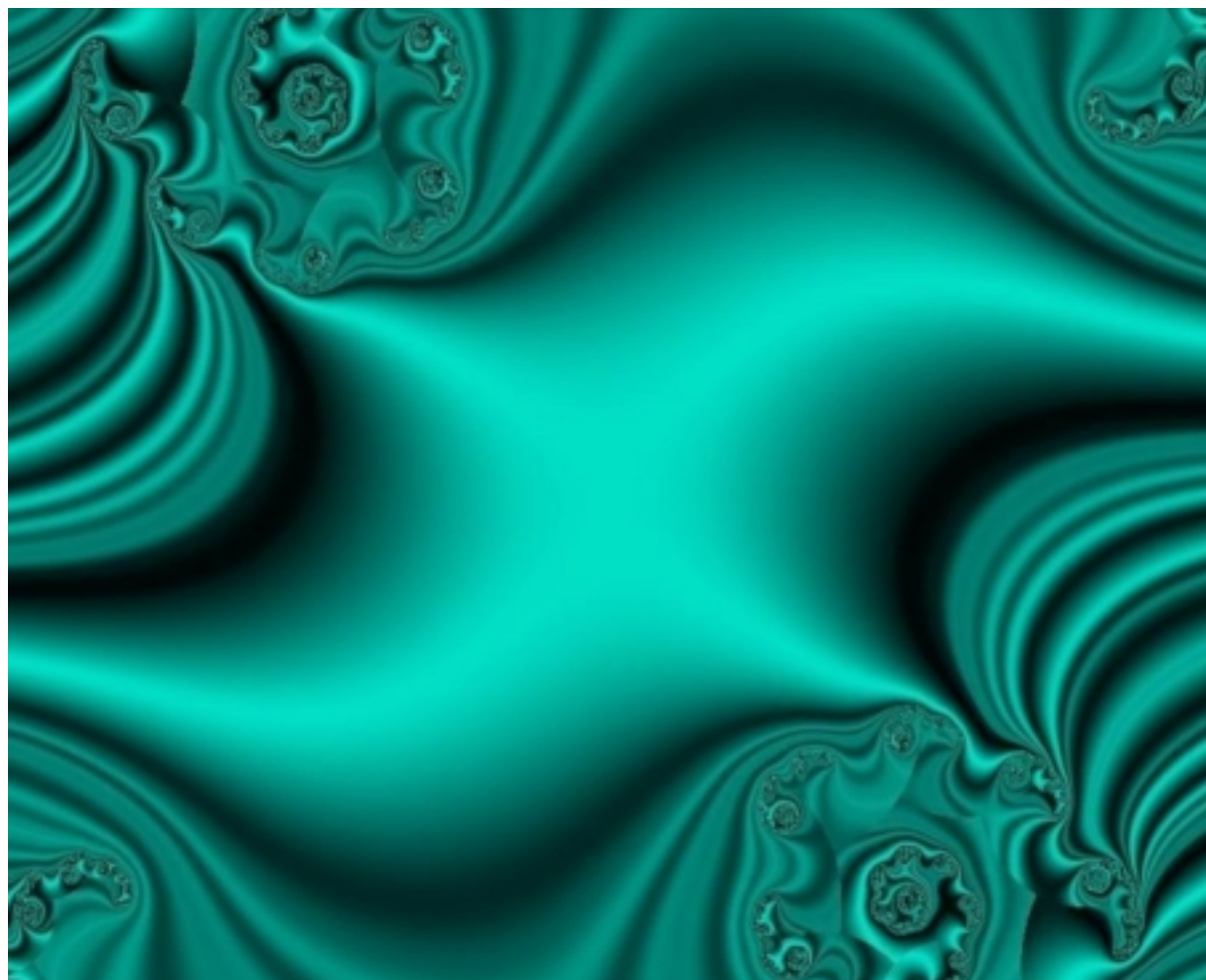

Tulajdonosi viszonyok a távközlési piacon

> Tanulmány <

Hírközlési Főfelügyelet
Piaci Monitoring Igazgatóság
2001. június

Tartalomjegyzék:

1. TULAJDONOSI STRUKTÚRÁK	3
<i>1.1 Koncessziós távközlési szolgáltatók</i>	<i>3</i>
1.1.1 Közcélú vezetékes távközlési szolgáltatók	3
1.1.2 Közcélú mobil és közcélú személyhívó szolgáltatók	7
<i>1.2 Engedélyköteles szolgáltatások</i>	<i>10</i>
1.2.1 Alternatív szolgáltatók	10
1.2.2 Internet szolgáltatók	14
1.2.3 Kábeltv szolgáltatók	16
<i>1.3 Gyártók piaca</i>	<i>18</i>
2. MAGYARORSZÁGI BEFEKTETŐI CSOPORTOK	21
3. NEMZETKÖZI KITEKINTÉS	24
4. VÁRHATÓ FOLYAMATOK	26
<i>1. számú melléklet: A magyar távközlési piac jelentősebb tulajdonosi koncentrációi</i>	<i>27</i>
<i>2. számú melléklet: A magyar hírközlési piac geopolitikai vázlata</i>	<i>298</i>
<i>3. számú melléklet: : A koncessziós vezetékes szolgáltatók szolgáltatási területe</i>	<i>29</i>

Tulajdonosi struktúrák

1.1 Koncessziós távközlési szolgáltatók

1.1.1 Közcéli vezetékes távközlési szolgáltatók

A következő táblázat a koncessziós vezetékes távközlési szolgáltatók tulajdonosi struktúráját foglalja össze.

Név	Alapítás időpontja*	Alapító tulajdonosok	Jelenlegi tulajdonosok
MATÁV érdekeltség			
Matáv Rt.	1991. december 31.	100 %-os állami tulajdon	MagyarCom 59,49 % nyilvános forgalom 40,51 % (Magyar Állam: 1db Arany Részvény)
Emitel Rt.	1995. május 19.	Matáv Rt. 50% Aphrodite B.V. 50%	Matáv Rt. 100%
VIVENDI csoport			
V-Fon Rt.	2000. november 30.	Lasmont B.V. 75,27% Telholding Rt.. 10% Digitel 2001 Rt. 14,73%	Telholdinh Rt. 16,1% Matel B.V. 80,24% EBRD 3,52% Önkormányzatok 0,14%
Bakonytel Rt.	1994. március 28.	UTI B.V. 71,55% UTS B.S. 3% Bakonytávlat ÖBF Rt. 25,45%	UTI B.V. 90% UTI Rt. 6,577% Bakonytávlat ÖBF Rt. 3,408% Tamarisk Consulting Kft. 0,015%
Dunatel Rt.	1994. április 14.	UTI B.V. 60% UTS B.V. 14,97% Önkormányzat 1,16% Globál Mérnöki Iroda Kft. 2,93% Műszertechnika Rt. 2,54% Magyar magánszemély 18,4%	UTI B.V. 89,999% UTI Rt. 4,322% UTI Kft. 4,421% Tamarisk Consulting Kft. 0,024% DVG Rt. 0,011% Magyar magánszemély 1,223%
Egom-Com Rt.	1994. március 23.	UTI B.V. 40,4% UTS B.V. 10,1% Önkormányzatok 30,3% Dorogi Szénbányák Rt. 19,2%	UTI B.V. 89,0839% UTI Rt. 10,0002% Önkormányzatok 0,5602% Tokodi Szénfeldolgozó Rt. 0,3557%
Kisduna-Com Rt.	1994. március 21.	UTI B.V. 60% UTS B.V. 14,98% Műszertechnika Rt. 6,2% Önkormányzatok 18,82%	UTI B.V. 89,99% UTI Rt. 9,708% Önkormányzatok 0,228% Tamarisk Consulting Kft. 0,074%

<i>HTCC csoport</i>			
<i>Hungarotel Rt.</i>	1994. április 26.	HTCC USA 89,1% HTCC Tanácsadó Rt. 9,9% Önkormányzat 1%	HTCC USA 90,26% HTCC Tanácsadó Rt. 9,74%
<i>Kelet-Nógrád Com</i>	1991. december 20.	HTCC USA 74,9% HTCC Tanácsadó Rt. 19,9% Antel Invest 0,2% Közép-Magyarországi Reg Fejl. Kft. 1,9% Önkormányzat 3,1%	HTCC USA 99,13% HTCC Tanácsadó Rt. 0,85% Önkormányzat 0,02%
<i>Pápa-Tel Rt.</i>	1996. január 1.	HTCC 79,3% IFC (World Bank Group) 20% Önkormányzat 0,7%	HTCC USA 88,43% HTCC Tanácsadó Rt. 4,57% Hungarotel Rt. 3,5% Rába-Com Rt. 3,5%
<i>Rába-Com Rt.</i>	1991. december 30.	HTCC 74,9% HTCC Tanácsadó Rt. 15,77% Önkormányzat 9,33%	HTCC USA 98,15% HTCC Tanácsadó Rt. 0,8% Önkormányzat 0,05%
<i>Monortel Rt.</i>	1994. április 19.	PenneCom B.V. 44,75% Paruse B.V. 44,75% Magyar tulajdonrész 10,5%	Paruse B.V. 96,224% Magyar tulajdonrész 3,776%

*Az alapítás időpontjának az alapító okirat Cégbírósághoz történő benyújtásának időpontját tekintettük
 Forrás: Cégbíróság információs rendszere, érintett cégek és honlapjaik

MATÁV

A MATÁV Rt. jelentős pozíciója révén meghatározó szereplője a magyar távközlési piacnak. Jól jellemzi ezt a közcélú vezetékes távbeszélő szolgáltatás terén betöltött szerepe. Magyarország 54 primer körzetéből 25-ben került kiírásra koncessziós pályázat, amelyből 5-öt a Matáv nyert meg. Két primer körzetet pályázó hiányában megkapott, míg további 3 primer körzetben az *Aphrodite B.V.*-vel társulva nyert el szolgáltatói jogokat. 2000. decemberben a Matáv megállapodást írt alá vegyes vállalati partnerével, az *Aphrodite BV* (az *Aphrodite BV* tulajdonosa a *Bezeq*, Izrael legnagyobb távközlési szolgáltatója (66,7%), valamint a *Poalim Investment* nevű izraeli befektetési és holding társaság (33,3%)) céggel az Emitel maradék 50%-os tulajdonrészének megvásárlásáról, amelyhez a Versenyhivatal 2001. június 29-én adta meg jóváhagyását. Ezáltal a Matáv Rt. az Emitel 100%-os tulajdonosává vált.

A vállalat csaknem 60%-át kézben tartó *MagyarCom* az *Ameritech* és a *Deutsche Telekom* (továbbiakban: *DT*) közös, 50-50%-os tulajdonosi részarányban megalapított vállalkozása volt. 2000. június 30-án a DT megvásárolta az *Ameritech* tulajdonrészét a *MagyarCom*-ban, ami 59,53%-ra emelte a DT részesedését a Matáv-ban. Mára a korábban egyedüli tulajdonos

magyar állam tulajdonában egy szavazatsóbbsséggel és egyéb meghatározott jogokkal felruházott részvény (ún. Arany Részvény) maradt.

A Matáv – DT kapcsolatból adódóan, miután a DT megvásárolta a MediaOne két mobil cégbeli részesedését, opciós jogot adott a Matávnak a két cégben fennmaradó 49-49%-os tulajdonrész megvásárlására, aminek értelmében a Matáv legkésőbb 2001. szeptember végéig megveheti a DT részvényeit, összesen 885 millió dollárért.

Egyéb hírközlési érdekeltségek: Matávcom Kft. (100%), MatávkábelTv Kft. (100%), Axelero Rt. (100%), Egertel Rt. (61,45), Hunsat (50%), Emitel (100%), Westel Rádiótelefon Kft. (51%), Westel Mobil Távközlési Rt. (51%), RTL Televízió Rt. (25%), Maktel (51%),

VIVENDI

A franciaországi székhelyű Compagnie Générale des Eaux, vagyis a CGE vállalatcsoport 1987. évben alapította a Compagnie Générale Satellites et de Televisions, rövidített nevén a CG Sat nevű társaságot. A CG Sat 1994. április 25. napján hozta létre magyarországi leányvállalatát, a CG Sat Hungary Kft-t. A CGE vállalatcsoport 1999. évben felvette a Vivendi nevet, ezért ugyanebben az évben a CG Sat neve Vivendi Telecom International-re (VTI), majd 1999. november 9-én a CG Sat Hungary Kft. elnevezése Vivendi Telecom Hungary Kft-re (VTH) módosult. A VTH expanzív befektetői politikájának köszönhetően a piacra lépése óta eltelt rövid idő alatt Magyarország második legnagyobb vezetékes távközlési szolgáltató csoportjává nőtte ki magát, melynek következtében ma kilenc primer körzet lakosságának, vállalkozásainak és intézményeinek nyújtja szolgáltatását.

A csoport átalakulása

A cégcsoport hozzálátott koncessziós társaságainak összevonásához, melynek első lépéseként 2000. november 30-án bejegyzésre került a Déltáv Rt. és a Digitel 2002 Rt. koncessziós társaságok összeolvadásával létrejött **V-Fon Távközlési Szolgáltató Rt.** A jogutód átvevő társaság néven zártkörű részvénytársaság formájában működik. A társaság tulajdonosi összetétele a következők szerint alakult ki: Lasmont BV 75,27%, Digitel 2001 Rt. 14,73%, Teleholding Kft. 10%. A V-Fon Távközlési Rt. a cégcsoport valamennyi koncessziós társaságát magába kívánja olvasztani, melynek eredményeképpen közös irányítás alá kerülnek és a jövőben egységesen V-Fon néven jelennek meg a koncessziós társaságok. Ezen folyamat következő állomásaként 2001. június 30. hatállyal a Jásztel Rt. is beolvadt a V-fon Rt-be. Ennek következtében a Vivendi közcélú vezetékes koncessziós távközlési szolgáltatóinak száma az eredeti hétről ötre változott.

A cégcsoport Internet szolgáltatásait a 2000. végén piacra lépett és azóta országos szolgáltatóvá vált **V-Net Rt.**, míg az üzleti kommunikációs szolgáltatásait az korábban PartnerCom Rt. néven működő vállalatból létrejött **V-com Rt.** fogja össze.

Egyéb érdekeltségek: V-Com (100%), Eurotel (49%), V-Net (100%);

HTCC

A Hungarian Telephone and Cable Corporation (HTCC) Rt-t 1992-ben alapították a dán *Tele Danmark International* és az amerikai *Citizens Utilities Company* fő részesedésével. A társasághoz négy helyi koncessziós társaság tartozik, amelyek 5 primer körzetben nyerték meg a koncessziós pályázatot. Tulajdonosi szerkezetében az okozott változást, hogy a cég által felvett hitelek törlesztése fejében a Postabank 20,3%-ban nagyrésztvényes lett a HTCC-ben. A vállalatcsoport konszolidálásért a HTCC egy cégbe kívánja összevonni koncessziós társaságait, melynek első lépéseként folyamatosan felvásárolta a magyarországi leányvállalataiban lévő kisebbségi részesedéseket.

Érdekeltség: Pilistáv Kft. (100%)

MONORTEL

A helyi szolgáltatások piacán van jelen a mindössze egyetlen primer körzetben szolgáltató MONORTEL Rt. 1999. októberben a Paruse B.V. megvásárolta a PenneCom B.V 47,5%-os részesedését, így 95,1%-ra emelkedett a Paruse B.V. tulajdonhányada. Ez a tulajdonosi szerkezetváltozás nem tekinthető radikális változásnak, ugyanis mindkét cégnek leányvállalatán keresztül a kábeltelevízió szolgáltató UPC a többségi tulajdonosa. Jelenleg a Paruse BV tulajdonában van a részvények 96,224%-a.

Érdekeltsége: Monor Kábeltelevízió Kft. (100%)

1.1.2 Közcelú mobil és közcelú személyhívó szolgáltatók

A következő táblázat a koncessziós mobil és koncessziós személyhívó szolgáltatók tulajdonosi struktúráját foglalja össze.

<i>Név</i>	<i>Alapítás időpontja</i>	<i>Alapító tulajdonosok</i>	<i>Jelenlegi tulajdonosok</i>
<i>Westel Mobil Távközlési Rt.</i>	1993. október 27.	Matáv Rt. 51% US West 49%	Matáv Rt. 51% Deutsche Telekom 49%
<i>Pannon GSM Távközlési Rt.</i>	1993. október 27.	Telecon AS. 16% Telia International AS. 14% Telenor Invest AS. 14% Postija Teleaitos Finland 14% PTT Telecom BV. 16% MOL Rt. 20% Wallis International Rt. 5% Videoton Holding Kft. 1%	KPN Telecom BV 26,79 % Tele Danmark AS. 3,87 % Telenor Invest AS. 23,43 %; Sonera Holding NV 20,90 % MediaTel Holding Rt. 15,18 % Pansource Hungary Vagyonkezelő Kft. 2,69 % TeleDanmark Hungary Távközlési Kft. 2,69 % Telenor Hungary Távközlési Kft. 2,35 % Sonera Kft. 2,10 %
<i>Westel Rádiótelefon Kft.</i>	1989. december 4.	Matáv Rt. 51% US West 49%	Matáv Rt. 51% Deutsche Telekom 49%
<i>V.R.A.M Rt.</i>	1999. szeptember 17.	Vodafone AirTouch Plc 50,1% RWE Telliance 19,9 % Antenna Hungária 20% Magyar Posta 10%	Vodafone AirTouch Plc 50,1% RWE Telliance 19,9 % Antenna Hungária 30%
<i>Eurohívó Rt.</i>	1994. augusztus 2.	GTS Hungary	Wallis Holding (Vilati Rt.) 100%
<i>Easy Call Rt.</i>	1994. augusztus 2.	Telecom Finland 65% Wallis Holding 25,1% Matrix Europe 9,9%	Wallis Holding (Vilati Rt.) 100%

* Az alapítás időpontjának az alapító okirat Cégbírósághoz történő benyújtásának időpontját tekintettük

Forrás: Cégbíróság információs rendszere, érintett cégek és honlapjaik

** 2001. július 26-tól

WESTEL Mobil

A Matáv és az amerikai US WEST konzorciuma 1994. március 31-én indította el digitális mobilszolgáltatását WESTEL 900 GSM Mobil Távközlési Részvénytársaság néven. A cég 2000-ben – utalva az 1800-as frekvencián induló szolgáltatásra is – WESTEL Mobil Távközlési Részvénytársaságra változtatta nevét. A tulajdonosi struktúrája a kezdetektől szilárd, jelentős változást csak a Deutsche Telekom (DT) közvetlen tulajdonossá válása

okozott. Az előzőekben már említett Matáv - DT megállapodás értelmében a cég közvetlen tulajdonosainak köre tovább redukálódhat kizárólag a Matáv Rt-re, amennyiben az él opciós jogával.

PANNON GSM

A mobiltársaság 1994. március végén indította el GSM szolgáltatását Magyarországon. A cég skandináv, holland, dán és magyar cégek konzorciumaként kezdte meg működését. Megalakulása óta több kisebb tulajdonváltáson ment át, mely esetekben mindig 20%-nál kisebb tulajdonrész cserélt gazdát. Ezek közül a legnagyobb arányú változásokat a svéd Telia International 16,37%-os részesedésének többi tulajdonos közötti értékesítése, valamint a dán Tele Danmark AS 16,65%-nyi részesedésének a külföldi tulajdonosoknak történő eladása jelentette. A KPN Telecom BV 1998. végén megvásárolta a MédiaTel Holding Rt. 15,18%-os részesedéseit, így közvetve növelte meg Pannon GSM-beli tulajdonhányadát. Az alapító magyar tulajdonosi kör 1999-re értékesítette részvényeit, a 25%-nyi magyar tulajdonrész a külföldi részvényesek magyarországi leányvállalatainak kezében van.

Bár a tanulmány lezárásának határidején túlnyúló esemény, jelentősége miatt mégis feltétlenül meg kell említeni a Pannon GSM Rt-ben közeljövőben végbemenő tulajdonosi szerkezetváltozást. A Telenor Mobile 2001. július 26-án sajtóközleményben nyilvánosságra hozta, hogy előszerződést kötött a holland KPN távközlési társasággal, a finn Sonera-val és a dán Tele Danmark Communications-el az általa eddig nem birtokolt összes tulajdonrész megvásárlásáról. A tranzakciót követően a Telenor közvetlen és közvetett tulajdoni hányada 25,78%-ról 100%-ra fog növekedni a Pannon GSM-ben. A 74,22%-os tulajdonhányadért a Telenor 1002 millió eurót fizet.

WESTEL 450

Az amerikai-magyar vegyes vállalat 1989-ben elsőként kezdte meg működését Közép-Kelet Európában az NMT450-es szolgáltatással, amellyel az alapítók döntően járultak hozzá egy új szolgáltatási kultúra magyarországi meghonosításához. Az először US WEST, majd később MediaOne amerikai érdekeltségű cég részvényeinek megvásárlásával a DT jelentős részesedést szerzett a vállalatban. A tulajdonosi szerkezet azonban tovább koncentrálódhat,

mivel a Matáv Rt. a Versenyhivatal engedélyével opciós jogot szerzett a DT részvényeinek megvásárlására, amelyet legkésőbb 2001. szeptember végéig hívhat le.

V.R.A.M.

1999. július 7-én a VRAM Rt. - a Vodafone AirTouch Plc (50,1%), az RWE Telliance (19,9 %), az Antenna Hungária (20%) és a Magyar Posta (10%) vegyes vállalata - nyerte el a koncessziót magyarországi GSM 900/DCS 1800 mobil rádiótelefon hálózat kiépítésére. A koncessziós kiírás kötelező magyar tulajdonhányadot határozott meg a cég tulajdonosi struktúrájában (minimum 25% + 1 szavazat), valamint kötelezővé tette azt is, hogy a megalapítandó konzorciumba két magyar vállalatot, az Antenna Hungáriát és a Magyar Posta Rt-t is be kell vonni. A negyedik mobil szolgáltató által megjelent a magyar piacon egy újabb, a világpiacon meghatározó szerepet betöltő cég, a VODAFONE is.

2001. áprilisban az Antenna Hungária lehívta a Magyar Posta (MP) V.R.A.M. Rt részvényeinek 5%-ra vonatkozó vételi opcióját, és a fennmaradó 5%-os részvénycsomagját is megvásárolta, így a MP-nak megszűnt a részesedése. Az Antenna Hungária részesedése ezzel 30% + 1 szavazatra növekedett.

EUROHÍVÓ

Az Eurohívó Rt-t. a GTS Hungary többségi tulajdonlásával 1994-ben alapították meg. A koncesszió elnyerése után, amely alapján jogot kapott az ERMES rendszerű személyhívó hálózat kiépítésére és üzemeltetésére Magyarországon, 1995. február 14-én kezdte meg szolgáltatásának nyújtását. Mára a teljes tulajdoni hányad egy csoport, a Wallis Holding kezébe került. Szintén az ő tulajdonukba került az 1994-ben megalapított és 1999. november 15-vel beolvasztott **EASYCALL** Koncessziós Társaság. A vállalat részvényeit fokozatosan megszerezte a Wallis Holding, melynek következtében mára 100%-os tulajdonossá vált.

1.2 Engedélyköteles szolgáltatások

1.2.1 Alternatív szolgáltatók

Az alábbi táblázat az 1999-ben legnagyobb nettó árbevétellel rendelkező alternatív szolgáltatók tulajdonosi struktúráját foglalja össze az alapítás sorrendjében.

NÉV	ALAPÍTÁS IDŐPONTJA	ALAPÍTÓ TULAJDONOSOK	JELLENLEGI TULAJDONOSOK
<i>HungaroDigitel Kft.</i>	1990. december 10.	Távközlési Kutatóintézet 51% GTE 29%, Creditanstalt Rt. 10% Műszertechnika Holding Rt. 10%	Antenna Hungária 54,12%, Portugal Telecom 44,62%, Műszertechnika 1,26%,
<i>Banknet Kft.</i>	1991. augusztus 30.	SATNET Ltd. USA 100%	Dynamic I-T, Inc. 100%
<i>Antenna Hungária Rt.</i>	1992. június 30.	ÁPV Rt. 100%	ÁPV Rt. 86,834% Kisbefektetők 10,198% Önkormányzatok 2,967% Antenna Hungária Rt. 0,001 %
<i>Global One Kft.</i>	1993. december 20.	Sprint International Incorporated 100%	Global One Communications Holding B.V 100%
<i>GTS Magyarország Kft.</i>	1993. december 23.	GTS Hungaro Inc. 99,9% MONTANA-Holding 0,1%	GTS Hungaro Inc. 99,9% MONTANA-Holding 0,1%
<i>Novacom Kft.</i>	1997. november 12.	RWE Telliance 75% ELMŰ Rt. 25%	RWE Telliance 50% ELMŰ Rt. 25% EnBW GmbH 25%
<i>Pantel Rt.</i>	1998. január 10.	KPN Telecom 49% PT Invest 25,9% MÁV 25,1%	KPN Telecom BV. 75,2% PT Invest 14,7% MÁV Rt. 10,1%
<i>V-com Rt.</i>	1998. július 22.	Telholding Rt. 100%	Magyar Telecom B.V. 100%

*Az alapítás időpontjának az alapító okirat Cégbírósághoz történő benyújtásának időpontját tekintettük

Forrás: Cégbíróság információs rendszere, érintett cégek és honlapjaik

HUNGARODIGITEL

A HungaroDigitel (HDT) az alternatív távközlési szolgáltatók körében az elsők között jelent meg 1990-ben a magyar piacon. Alapítói a Távközlési Kutatóintézet (TKI), a GTE, a Creditanstalt Rt. (CA) és a Műszertechnika Holding Rt. 1993-ban a GTE és a CA helyét az Antenna Hungária Rt. és a CPRM Marconi SA. (Portugália nemzetközi távközlésért felelős vállalata, a Portugal Telecom csoport tagja) vette át. A HDT 1993-ban indította VSAT szolgáltatását és ezen a piacon jelenleg is meghatározó szereplő.

BANKNET

A Banknet 1991-ben alapított budapesti központú országos távközlési társaság. A cég az adatkommunikációs piac egyik jelentős szereplője a VSAT-piacon elfoglalt helyével. A Banknet a régióban elsőként, 1993-ban kezdte meg VSAT-szolgáltatását. 1995 óta nyújt Internet gerinchálózati szolgáltatásokat kisebb Internet-szolgáltatóknak, legújabbán pedig IP alapú telefónia szolgáltatást is.

ANTENNA HUNGÁRIA

Az Antenna Hungária Rt. az ország legnagyobb műsorszóró vállalkozása és a magyar vezeték nélküli távközlési piac jelentős szolgáltatója. Alaptevékenysége az országos földfelszíni televízió és rádiósugárzás. Azonban a cég elsődleges piaca erősen telített, így a szolgáltató fokozatosan erősíti távközlési üzletágát. Ezek legfőképp a menedzselt bérelt vonali adatátviteli szolgáltatások, Internet gerinchálózati szolgáltatás és műholdas távközlési szolgáltatások.

Az Antenna Hungária Rt jelenleg 51%-os pakettet birtokol a Budapesten 170 km hosszú optikai hálózatot üzemeltető EUROTTEL Rt.-ben, amelyben tavaly társtulajdonosként megjelent a Vivendi Telecom International is.

Távközlési szerepének erősítése érdekében az AH főszerepet kívánt vállalni az országos TETRA kormányzati készenléti kommunikációs rendszer magyarországi bevezetésében, valamint még tavaly októberben megállapodást kötött a Magyar Villamos Művek Rt-vel (MVM Rt.) egy 50-50 százalékos közös érdekeltségű távközlési vállalat megalapításáról. A TETRA szolgáltatás működtetését időközben a Magyar Posta nyerte, míg a közös vállalat megalapítása gazdasági okokból egyelőre elmarad. 30 százalékosra növelte ugyanakkor részesedését a V.R.A.M. Rt-ben a Magyar Posta 10%-os cégbeli tulajdonhányadának megvásárlásával, valamint egyik leányvállalata révén frekvenciablokkhoz jutott a 3,5 GHz-es sávban, ami tovább szélesíti távközlési szolgáltatási lehetőségeit.

További érdekeltségek: Antetra Kft. (100%), Eurotel (51%), HungaroDigitel (54,12%), V.R.A.M. Rt. (20%), Hunsat (50%).

GLOBAL ONE

A cég az egyik vezető nemzetközi távközlési szolgáltató, a Global One Communications Holding B.V. hazai leányvállalata. A céget Sprint Telekommunikációs Szolgáltató Kft. néven az amerikai Sprint International alapította meg 1993. december 20-án, majd 1996. februárban

jogutódként létrejön a Global One Telekommunikációs Szolgáltató Kft. A cég adathálózati forgalmi szolgáltatást, valamint adathálózati hozzáférési szolgáltatást nyújt.

GTS MAGYARORSZÁG

A GTS Magyarország az amerikai Global TeleSystems Group, Inc. leányvállalata. 1993. óta nyújt műholdas és mikrohullámú adatátviteli távközlési szolgáltatásokat pénzügyintézeteknek, nagyvállalatoknak és kormányzati szerveknek országos és nemzetközi szinten. GTS Magyarországnak belföldön ma már több mint 60 várost összekötő mikrohullámú hálózata, és budapesti, száloptikán alapuló távközlési rendszere van. A GTS Magyarország optikai hálózatának csatlakozása az európai gerinchálózathoz 2000-re megvalósult, de bővítése tovább folytatódik. A GTS 100%-ban tulajdonosa a Datanet Kft. Internet szolgáltatónak.

Az anyacég - korábbi bejelentése ellenére - mégsem válik meg magyarországi vállalkozásaitól, hanem további tőkét biztosított többek között egy frekvenciablokk megszerzésére a 3,5 GHz-es tartományban valamint az optikai hálózat bővítésére.

NOVACOM

A vállalatban az 1997-es alapításkor az RWE Telliance 75%-os, a Budapesti Elektromos Művek (ELMŰ) pedig stratégiai partnerként 25%-os részesedést szerzett. (Az ELMŰ saját kialakított kommunikációs hálózattal rendelkezett Budapesten). Mára az EnBW GmbH (Németország) is a tulajdonosi körbe tartozik, 25% részesedéssel rendelkezik a cégben. 1998. júliusában a cég megkezdte operatív működését a magyar piacon. A Novacom több mint 1100 km-es gerinchálózattal rendelkezik, üzleti távközlési szolgáltatásokat, internetes szolgáltatást nyújt, adat, hang és képátviteli hálózatok kiépítését és üzemeltetését végzi. A Vodafone Rt. számára biztosítja fővárosi gerinchálózatát.

PANTEL

A PanTel Távközlési és Kommunikációs Rt-t 1998. április elején alapították. A vállalatban több mint 75%-os érdekeltséggel képviselteti magát a holland KPN távközlési vállalat. A többségi magyar tulajdont a MÁV Rt. és a PT Invest Rt. (amelynek tulajdonosa a KPN és a KFKI Számítástechnikai Rt.) képviseli. A MÁV-val 1999-ben kötött megegyezés alapján a 3400 km hosszú gerinchálózatát a vasúti nyomvonalak mentén építette ki. A vállalat elsősorban az üzleti kommunikációs piacon végez adatátviteli szolgáltatásokat, zárt célú telefon, integrált számítástechnikai-telefon szolgáltatást és Internet Protokoll technológián

alapuló bérelt vonali szolgáltatást nyújt. Az irányítása alá tartozó EuroWeb cég által pedig több koncessziós társaságnak nyújt nemzetközi Internet-csatlakozást.

Érdekeltségei: Euroweb (51%), Planet Internet (100%).

V-COM

A **V-com Rt.**, amely Vivendi cégcsoport üzleti kommunikációra szakosodott vállalata, a korábban PartnerCom Rt. néven működő vállalatból jött létre. A Vivendi arculatváltásakor azonban a PartnerCom Rt. új nevet kapott és 2000. novembere óta V-com Rt. néven működik tovább.

1.2.2 Internet szolgáltatók

Az alábbi táblázat az 1999-ben legnagyobb előfizetői számmal rendelkező Internet szolgáltatók tulajdonosi struktúráját mutatja be az alapítás sorrendjében.

NÉV	ALAPÍTÁS IDŐPONTJA	ALAPÍTÓ TULAJDONOSOK	JELLENLEGI TULAJDONOSOK
<i>Elender Rt.</i>	1990. március 22.	Magyar tulajdon 100%	PSINet 100%
<i>GTS-Datanet Kft.</i>	1993. szeptember 8.	GTS Hungaro Inc. 99,9% MONTANA-Holding 0,1%	GTS Hungaro Incorporation 100%
<i>Interware Kft.</i>	1996. március 18.	Xco Systems Kft. IT Consult Rt.	Nupremis Inc. 100%
<i>Euroweb Rt.</i>	1997. február 7.	EuroWeb Int. 49% Magyar tulajdon 51%	Pantel 51% Euroweb Int. 49%
<i>Axelero Rt.</i>	1998. november 9.	Matáv 100%	Matáv 100%

*Az alapítás időpontjának az alapító okirat Cégbírósághoz történő benyújtásának időpontját tekintettük

Forrás: Cégbíróság információs rendszere, érintett cégek és honlapjaik, Carnation Research

ELENDER

Az Elender jogelődje az 1990-ben alakult számítástechnikai vállalkozás, a 100%-ban magyar tulajdonban lévő Elender Computer Kft. volt. A cég 1996. óta nyújt Internetes szolgáltatást Magyarországon. 1998. végén a cég az amerikai Advent International pénzügyi befektető révén 1 milliárd forintos tőkeemelést hajtott végre. 1999. szeptemberében a PSINet amerikai Internet szolgáltató cég megvette az Elender részvényeinek 100%-át. A cég a szolgáltatója a hazai közoktatási intézmények hálózatának, az Írisz-Sulinetnek.

2000. júliusától az Elender ügyfeleit két cég szolgálja ki, az üzleti előfizetők a PSINet Magyarország Rt-hez tartoznak, az egyéni felhasználók pedig az Inter.net Rt-hez.

További érdekeltségek: Dokinet Kft. (50%), TV2-Online Kft. (49%)

DATANET

A DataNet Távközlési Kft. mind méretét, mind tevékenységét tekintve a hazai Internet piac meghatározó szereplője. A vállalat, amely 1993-ban alakult, Magyarországon elsőként nyújtott lehetőséget 1995-ben az Internethez való csatlakozásra. A szinte teljes országos lefedettséggel rendelkező, műszaki-technikai hátterét és szolgáltatásait tekintve folyamatosan bővülő DataNet 1998. szeptembere óta a Global TeleSystems Group, Inc. (GTS) leányvállalataként tevékenykedik Magyarországon.

INTERWARE

Az Interware Kft-t 1996-ban alapították magyar magántulajdonnal. A cég 1998-tól végez Internet-szolgáltatói tevékenységet. Korábban kizárólag Budapesten szolgáltattak, az elmúlt évben azonban megkezdtek országos terjeszkedésüket. 2000. júniusában az Interware a Centera Information Systems-et felvásárló coloradói Nupremis tulajdonába került.

EUROWEB

Az EuroWeb Kelet-Európa egyik jelentős Internet-szolgáltatójának hazai képviselője. A három magyarországi Internet szolgáltató (EUnet Hungary, E-NET Hungary és Internet Hungary) fúziójával létrejött cég a holland KPN-csoport érdekeltségébe tartozik. A tulajdonosok 1997. elején írták alá a megegyezést az amerikai Hungarian Teleconstruct Corp. HTEL céggel, mely az új közös vállalat, az EuroWeb Rt. megalakulását rögzítette. 1998. novemberében a PanTel Rt. 51%-os tulajdonosi részesedést szerzett az EuroWeb Rt-ben. Az Euroweb 2001. januárban felvásárolta az egyik legjelentősebb hazai internetes portált, az Internetto-t, melyet önálló részvénytársaságként kíván tovább működtetni.

AXELERO (MATÁVNÉT)

A Matávnet az 1998. november 1-én megalapított, 100%-os MATÁV tulajdonban lévő Origo Kft. jogutódjaként létrejött Internet szolgáltató. A Matávnet 1999. áprilisában vette át a MATÁV-tól az Internet előfizetőket és számuk alapján azóta is piacvezető a hozzáférés szolgáltatásban. A Matávnet részesedése a lakossági piacon közel 50%-os. A Matávnet 2000. áprilisában kezdte el az első csúcsidőn kívüli átalánydíjas Internet szolgáltatást a magyar piacon. 2000. októberében a Matávnet részvénytársasággá alakult át. 2001. május 2-án a Matávnet Axelero Internet Szolgáltató Rt-re módosította nevét.

Érdekeltsége: Fókusz Online Kft. (50%),

Magyarországon eddig nem ismert ingyenes és korlátlan Internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatást vezetett be 2000. év végén két szolgáltató, a bécsi Kiwwi CEE Holding AG magyarországi leányvállalata, a **Kiwwi Távközlési Kft.** (2000. november), valamint a **Start Communication Kft.** (2000. december), amelyben két belga társaság, a Deficom Group SA és a Profrigo SA mellett a menedzsment is érdekelt. Szolgáltatásuk egyelőre csak a fővárosban és néhány vidéki városban érhető el.

1.2.3 Kábeltv szolgáltatók

Az alábbi táblázat a legnagyobb előfizetői számmal rendelkező kábeltelevíziós szolgáltatók tulajdonosi struktúráját mutatja be az alapítás sorrendjében.

Név	Alapítás időpontja*	Alapító tulajdonosok	Jelenlegi tulajdonosok
UPC Magyarország Kft.	1994. november 25.	Telekabel Hungary N.V. 100%	Telekabel Hungary N.V. 42,42% Kabelkom Holding Co. 57,58%
EMKTV Kft.	1998. február 12.	RCS Kft. 98% Magánszemélyek 2%	Cable Communications System N.V. 46% RCS Rt. 45,96% Magánszemélyek 8,04%
MatávKábelTv Kft.	1998. június 30.	Matáv 100%	Matáv 75% Hungária Biztosító 25%
Fibernet Rt.	1999. október 11.	Mural Holding B.V. 100%	Mural Holding B.V. 100%

*Az alapítás időpontjának az alapító okirat Cégbírósághoz történő benyújtásának időpontját tekintettük

Forrás: Cégbíróság információs rendszere, érintett cégek és honlapjaik, Carnation Research

UPC Magyarország

A tulajdonos Telekabel Hungary N.V. 79,25%-os többségi tulajdonosa az amszterdami székhelyű United Pan-Europe Communications (UPC N.V.), míg az Első Magyar Alap 20,75%-os részesedéssel rendelkezik. 1999. szeptember 1-től az anyavállalat magyarországi érdekeltségei UPC Magyarország Kft. néven egyetlen céggé olvadtak össze, ami közel húsz cég fúzióját jelentette. A UPC Magyarország Kft. 1999. folyamán több kisebb-nagyobb kábeltv-szolgáltatót olvasztott magába, így mára a legnagyobb műsorelosztó társaság hazánkban. Kábeltv hálózatán ma még elsősorban műsorelosztó tevékenységet végez, de infrastruktúráját fokozatosan alkalmassá teszi távközlési szolgáltatások nyújtására is.

A cég 2000. novemberétől Chello nevű leányvállalata révén szélessávú Internet-szolgáltatást nyújt Budapest hat kerületében, Budaörsön és Miskolcon is.

Érdekeltségei: HevesNet 2000 Bt., Szol-Nex'97 Kft., Sienet Kft., Szabinet Kht., Monortel.

EMKTV

Az **EMKTV Kft.** (*Egyesült Magyar KábelTelevízió Híradástechnikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*) 5 szolgáltató 2000. év végén történt egyesítésével (Internet-tele Kft., EPA HCS, Telenetto Kft., Terézvárosi Kábeltelevízió Kft. és HCS Invest) vált a magyar kábeltelevíziós piac egyik meghatározó szereplőjévé. A cég részben a Roman Cable Systems kelet-európai szolgáltató társaság, részben egy holland társaság, részben pedig magánszemélyek tulajdonában van. Jelenleg Budapest és 3 vidéki város mintegy 70 ezer felhasználó tartozik a cég ügyfelei közé.

MATÁVKÁBELTV

A Matáv Rt 100%-os tulajdonnal 1998. június 30-án alapította meg a MatávkábelTv Kft-t, amely előfizetői száma alapján a kábeltelevíziós piac második legnagyobb szereplője. Tevékenységét az elmúlt évben kezdte meg, előfizetőinek száma meghaladja a 170 ezret. Terjeszkedését nagyban befolyásolják a jogszabályi megkötések, melyek értelmében nyilvános közcélú távközlési szolgáltatást végző társaságok nem működtethetnek kábeltelevíziós hálózatokat a koncessziós területükön, kivéve a 30.000-nél kevesebb lakosú településeken. A cég értékesítette tulajdoni hányadának egy részét, így a MatávkábelTv 25%-os tulajdoni hányada és a szavazati jogok 75%-a a Hungária Biztosító Rt-hez került.

Érdekeltség: Németkábel Befektetési Rt.

FIBERNET

A Fibernet Kommunikációs Rt. 1999-ben alakult. A cég tulajdonosai amerikai és holland szakmai és pénzügyi befektetők, melyek közül az Argus Capital a legjelentősebb. A Fibernet a harmadik legnagyobb előfizetőszámmal rendelkező kábeltévé szolgáltató a magyar piacon, mintegy 100 ezer előfizetővel. Eltérően a UPC Magyarországtól és a MatávkábelTv-től a Fibernet elsősorban kisebb településeken terjeszkedik.

1.3 Gyártók piaca

A tanulmány szerkezete a távközlési piac részpiacokra való felosztását tekintve „szolgáltatás-piaci” megközelítésen alapszik. Ennek ellenére célszerű lehet a legnagyobb beszállítók bemutatása is a távközlési szektorban betöltött igen fontos szerepük és jelentős gazdasági erejük miatt.

A következő táblázat a távközlési beszállítói piac 1999-ben legnagyobb nettó árbevétellel rendelkező szereplőit foglalja össze magyarországi megjelenésük sorrendjében.

<i>Gyártó</i>	<i>Magyarországi megjelenésének időpontja</i>	<i>Főbb tevékenységek Magyarországon</i>
<i>Siemens</i>	1990. március 9.	Vezetékes főközpont gyártás, végberendezés gyártás
<i>Alcatel</i>	1990. május 22.	Alközpontok, végberendezések gyártása
<i>Ericsson</i>	1990. december 5.	Vezetékes főközpont gyártás, fix telepítésű rádiótelefon rendszerek építése, végberendezések gyártása
<i>Nokia</i>	1993. november 26.	Adatátviteli hálózatépítés, végberendezések gyártása
<i>Panasonic</i>	1994. február 14.	Alközpontok, végberendezések gyártása
<i>Motorola</i>	1995. szeptember 21.	Fix telepítésű rádiótelefon rendszerek építése, végberendezések gyártása
<i>Synergon</i>	1995. szeptember 30.	Adatátviteli hálózatok gyártása

*Az alapítás időpontjának az alapító okirat Cégbírósághoz történő benyújtásának időpontját tekintettük

Forrás: Cégbíróság információs rendszere, érintett cégek és honlapjaik

SIEMENS

A Siccontact 1990-ben kivásárlás révén Siemens Kft.-vé alakult, ezzel a Siemens ismét teljes tulajdonú képviseleti céghez jutott. Ezt követően sorozatos akvizíciók révén gyorsan bővült a Siemens-csoport és mára több mint húsz vállalatból áll. 1999-ben összes árbevétele meghaladta a 86 Mrd Ft-ot. A vállalat egyik nyertese volt az 1989-ben kiírt magyarországi vezetékes távbeszélő főközponti rendszerválasztó tendernek. A Siemens-csoport jelenleg az elektrotechnika és elektronika széles spektrummal rendelkező képviselője az országban. 2001-ben augusztus 1-i hatállyal a Siemens tulajdonába kerül a Budapesti Közlekedési Vállalat Rt. távközlési vállalatának, a BKV Trafficom Kft. 99%-os tulajdonrésze, valamint a kötött pályás közlekedési hálózat nyomvonalára vonatkozó kizárólagos vonalfejlesztési- és használati jog is.

PANASONIC

A Panasonic Magyarország Kft. 1994. óta van jelen a magyar piacon. Tevékenységi körébe a távközlési iparágon belül telekommunikációs berendezések, ezen belül analóg és digitális telefon alközpontok, mobilkészülékeket, GSM telefonok, faxok, valamint irodatechnikai termékeket, illetve professzionális berendezéseket, így például zárt láncú videó-rendszereket gyártása tartozik. A Panasonic Magyarország 2000-ben 40 Mrd forintos árbevételt ért el.

ERICSSON

A teljesen svéd tulajdonban álló Ericsson már 1911-ben megjelent Magyarországon, azután a 30-as években kivonult az országból. Az Ericsson Magyarország Kft-t 1990. december 5-ével alapította meg a tulajdonos anyavállalat. A vállalat is nyertese volt az 1989-ben kiírt magyarországi vezetékes távbeszélő főközponti rendszerválasztó tendernek (10 évre), de a cég építette ki mind a WESTEL 450, mind pedig a WESTEL 900 rendszerét, jelentős szerepet vállalva ezzel a magyarországi távközlés infrastruktúrájának átépítésében. Az egyetemekkel folytatott szakmai együttműködés keretében 1996-ban a cég kutatóközpontot is létesített hazánkban. Tevékenységi körébe tartozik az elektronikai alkatrész gyártása, a híradástechnikai termék gyártása, alközpontok, hálózatok kiépítése, szoftverkészítés, szaktanácsadás, műszaki kutatás, fejlesztés. Az Ericsson mind Magyarországon, mind világszerte jelentős szereplője a mobilpiacnak.

NOKIA

A finnországi központú Nokia Magyarország egyik vezető távközlési beszállító vállalata. Magyarországi tevékenységét 1993-ban kezdte meg, amikor elnyerte a Pannon GSM GSM-hálózat szállítására vonatkozó pályázatát. 1999-ben pedig a 900/1800 MHz-es GSM-hálózat szállításáról kötött szerződést a legújabb mobil szolgáltatóval, a Vodafone-nal. A Nokia Networks vezetékes, vezeték nélküli és IP-alapú hálózatok számára készít rendszereket. A hálózatépítés mellett a cégnek igen jelentős részesedése van a mobiltelefonok piacán világszerte.

MOTOROLA

A Motorola Magyarország Kft. 1995. szeptember 21-én alakult meg az amerikai cég leányvállalataként. Legfontosabb és legjobban ismert termékei közé tartoznak a mobiltelefon-,

URH rádió-, személyhívó-, adatátviteli- és műholdas kommunikációs rendszerek. Ma Magyarországon már három városban, Zalaegerszegen, Budapesten és Debrecen gyártanak Motorola mobiltelefonokat. Jelenleg a Magyar Posta Rt-vel és az Antenna Hungáriával együttműködve végzik a TETRA rádiókommunikációs rendszer kiépítésének magyarországi munkálatait.

ALCATEL

Az Alcatel Hungary Kft-t 1990. május 22-én alapította meg az Alcatel Austria AG., a Híradástechnika Szövetkezet, a MATÁV leányvállalata a Comex Budapesti Telefon Alközpont Kft., a Budapest Bank Rt. és az osztrák Creditanstalt csoporthoz tartozó Ca-3 Banken Beteiligungs fonds AG. Üzleti profiljába végberendezések (mobiltelefonok) gyártása, központgyártás és a hálózatépítés is tartozik. A vezetékes távközlésben is érdekelt volt a UTI B.V. többségi tulajdonlása révén, azonban ezt az érdekeltségét később eladta. Manapság a cég fő tevékenységi körébe a híradástechnikai és elektronikai termékek gyártása, üzembe helyezése és javítása, szoftverkészítés, szaktanácsadás, műszaki kutatás, fejlesztés, egyéb számítástechnikai tevékenységek állnak. A vállalat 100%-ban a hollandiai bejegyzésű ALCATEL Services International B.V.-nek a tulajdonában áll.

SYNERGON

A Synergon Informatikai Rt. 1996-ban Optotrans Rt. néven alakult. 1999-ben nyilvános részvénykibocsátás keretében a Synergon részvényeit a Budapesti értéktőzsdén, valamint a londoni elektronikus tőzsdén is bevezették. Jelenleg a Bankers Trust (letétkezelő), Avonhouse, Davon Kft., RCX Kft, egy magánszemély és egyenként 5%-os tulajdonrész alatti pénzügyi befektetők alkotják tulajdonosi körét. A Synergon tevékenységi körébe a távközlésen belül többek között az elektronikus és internetes kereskedelmi megoldások, az integrált adat-, hang- és kép-átvitel, a menedzselhető hálózati eszközök, videokommunikáció, az egyedi optikai és speciális hálózatok, a hálózatbiztonság, valamint az optikai kábeltelevíziózás és eszközei tartoznak.

2. Magyarországi befektetői csoportok

A **Matáv Rt.**, rajta keresztül annak legjelentősebb tulajdonosa, a MagyarCom, valamint közvetve a **Deutsche Telekom** meghatározó szereplője a magyar távközlési piacnak. Egyetlen vezetékes országos koncessziós társaság lévén kizárólagos jogosultsága van a belföldi és nemzetközi vezetékes forgalom lebonyolítására 2001. végéig. A közcélú vezetékes távbeszélők piacán csaknem 4/5, a közcélú mobil távközlés területén pedig a két Westel társaság többségi tulajdonlása révén közel 60%-os a piaci részesedése. Teljes egészében beolvasztotta az Első Pesti Telefontársaság Rt-t, valamint 100%-os tulajdonrészrel bír a három primer körzetben koncessziós joggal rendelkező Emitel Rt-ben is. Ezenkívül jelentős piaci részesedéssel rendelkezik az alközponti szolgáltatások, az Internet szolgáltatások és az ehhez kapcsolható szolgáltatások terén is. Növekedési lehetőségeinek biztosítására az ország határain túlnyúló terjeszkedésbe kezdett, melynek eredményeképpen a társaság által vezetett „*Stonebridge Communication AD*” nevű konzorcium (86,5%-os Matáv részarány, 6,1% Southeast Europe Equity Fund, 7,4% Cosmotelco) 343,3 millió euróért jutott a Macedón telefontársaság (MakTel) részvényeinek 51 %-hoz.

A **Vodafone AirTouch Plc**, miután az Európai Unió brüsszeli bizottsága jóváhagyta, felvásárolta a Mannesmann AG-t. Ezáltal a Vodafone a világ legnagyobb mobil távközlési cégévé és Európa legnagyobb vállalatává vált piaci kapitalizációja alapján (Forrás: a Vodafone Airtouch Plc. kiadványa). Jelenleg öt kontinens 25 országában működtet rádiótelefon hálózatot. Magyarországon a német RWE Telliance-el közösen alapító tulajdonosai az új mobiltelefon szolgáltató V.R.A.M. Rt-nek.

Az **RWE Telliance** Németország egyik legnagyobb vállalatának, az RWE AG-nak a leányvállalata. Magyarországi érdekeltségei, a Novacom Távközlési Kft., amely hang-, adatátviteli és multimédia-szolgáltatásokat nyújt, illetve a V.R.A.M. konzorcium révén a Vodafone mobilszolgáltató.

A holland **KPN Telecom** korábban meghatározó szereplője volt a magyar távközlési piacnak több magyarországi távközlési vállalkozásban meglévő érdekeltsége révén. 2001-ben azonban gazdasági okokból értékesíti legnagyobb magyarországi befektetését, a Pannon GSM részvényeinek 44,66%-os csomagját. Az EuroWeb Int. keresztül azonban még jelentős

tulajdonnal bír az Internet szolgáltató EuroWeb cégben, valamint meghatározó tulajdonrészrel rendelkezik az alternatív szolgáltató Pantel Rt-ben.

Már 1993 óta jelen van Magyarországon a norvég **Telenor Magyarország** távközlési vállalat, amely eddig mint egy mobilszolgáltató rész- és egy Internet-szolgáltató (Nextra Hungary) 100%-os tulajdonosa vett részt a hazai távközlés fejlesztésében. 2001-ben azonban az egyik legaktívabban terjeszkedő távközlési társasággá vált a hazai piacon: élve Pannon GSM-beli többségi tulajdonszerzésére vonatkozó opciós jogával, megszerezte a társaság részvényeinek 100%-át, az év folyamán pedig távközlési, adatátviteli és kommunikációs szolgáltatások nyújtására alkalmas műholdas vevőrendszert telepített Magyarországra.

A helyi koncessziós társaságok zömének felvásárlásával nyert teret magának Magyarországon a francia **Vivendi Telecom**. Irányítása alá kerültek a korábbi CG-SAT csoport cégei, a Jásztel Rt., valamint a korábban UTI csoportként nevezett társaságok. Ennek következtében Magyarország második legnagyobb vezetékes távközlési szolgáltató csoportjává nőtte ki magát. A cégcsoport távközlési terjeszkedését a francia hálózatok esetében a Cegetel, a világ többi országa esetében a Vivendi Telecom International bonyolítja. A cégcsoport célkitűzésének megfelelő üzleti kommunikációs piaci térhódítás érdekében létrehozta a V-Com Rt-t (korábban PartnerCom Rt), valamint a cégcsoport Internet szolgáltatásait összefogó V-net Rt-t, amely azóta országos szolgáltatóvá nőtte ki magát. Ezenkívül társtulajdonosként részesedést szerzett az Eurotel-ben is.

A **UPC Magyarország Kft.** a legnagyobb műsorelosztó szolgáltatást nyújtó társaság hazánkban. Óvatos becslések szerint több mint harmincöt településen meglévő előfizetői bázisa mára megközelítette a Médiatörvényben meghatározott 1/6-os korlátot. Hálózatán keresztül a telefon, az Internet és az adatátviteli szolgáltatás egy időben, ezáltal olcsóbban valósítható meg. Ezért a távközlési piac liberalizációja után várhatóan igen intenzív terjeszkedésre lesz képes. Ennek egyik jele, hogy áttételesen többségi (96,224%) tulajdonossá vált a függetlenként elkönyvelt Monortel Távközlési Rt-ben. Az áttételes tulajdonlás a UPC Magyarország amszterdami tulajdonosa a United Pan-Europe Communications (UPC) anyacégen keresztül valósul meg, amely Európában és Izraelben nyújt műholdas kábeltelevíziós, Internet és telefonszolgáltatást. A UPC többségi tulajdonosa pedig az a denveri UnitedGlobalCom, amelyik ugyancsak érdekelt így több magyarországi távközlési vállalkozásban.

Az állami tulajdonban lévő frekvencia-, cím- és számtartományok feletti kizárólagos rendelkezés, valamint a kizárólag állami hatáskörbe utalt postai tevékenység gyakorlása folytán e helyen említést kell tenni a **Magyar Állam**, mint a hírközlési piac fontos tulajdonosáról is. A frekvenciákkal és számokkal való hatékony gazdálkodás érdekében az állam megteremtette a koncesszió intézményét, ezen erőforrások felhasználásának koncessziós szerződés alapján történő átengedését. Az átengedés feltétele pedig az, hogy a távközlési tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetben az állam vagy az önkormányzat többségi tulajdoni részesedéssel, szavazati joggal, vagy tartós kisebbségi részesedés esetén szavazatsöbbségi részvénnyel rendelkezzen. A Magyar Állam az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. (ÁPV Rt.) és az önkormányzatok révén képviselteti magát a távközlési vállalatok tulajdonosi körében. Mindez jól tükröződik a koncessziós társaságok tulajdonosi struktúráját bemutató táblázatokban.

A távközlésben korábban nagyszabású terveket szövő **Magyar Posta Rt.** – 100%-os állami tulajdonú egyszemélyes részvénytársaság - értékesítette a Vodafone mobilszolgáltatóban meglévő 10%-os tulajdonrészét. Ezzel a tranzakcióval azonban nem vonul ki végleg a távközlési porondról, ugyanis időközben elnyerte a 2002-re kiépítendő kormányzati készenléti kommunikációs rendszer, a Tetra (Terrestrial Trunked Radio) hálózatának működtetési jogát. A rendszer kiépítésében részt vesz az Antenna Hungária és a Westel Rádiótelefon Kft. is.

3. Nemzetközi kitekintés

A kilencvenes évek fúziós hulláma nem került el a távközlési szektort sem. Az egyértelműen stratégiai célú fúziók és felvásárlások (M&A) a piaci terjeszkedés hosszú távú elképzelésein alapulnak. Európában a felvásárlási tranzakciók összértéke 1995-1999. között megötszöröződött és meghaladta az évi 1300 milliárd dollárt.

Az iparág világszerte lezajló fúzióit és felvásárlásait elsősorban a hatalmas tőkekötségek hatékonyabb kitermelésének kényszere hajtotta. A beruházásra költött összegek megtérülése biztosabb a vállalati (és előfizetői) méret növekedésével. Ehhez hozzájárulnak a méretgazdaságosság előnyei, a beszállítókkal szembeni erősebb alkupozíció és az összeolvadásokkal elérhető szinergiahatások.

Más részről a cégekre a tőzsde nyomása is ránehezedik. A folyamatos fejlődés és növekedés elvárása alapvetően határozza meg az egyes cégek piaci értékét. A hírközlés óriásait éppúgy a növekedés elvárásaival szembesítették a befektetők, mint bármely más tőzsdei céget.

A vállalati felvásárlások és egyesülések 1999. évi viharos lendülete a 2000. során vesztett erejéből Európában, a befektetői óvatosság háttérében több esemény állt: a hektikus tőzsdei árfolyamok, az Euro gyengélkedése, valamint az európai verseny-felügyeleti eljárás növekvő szigora mellett szerepet játszott az is, hogy a korábbi UMTS mobilszolgáltatói tendereken kifizetett horribilis koncessziós díjak elriasztják a tőkében szegényebb potenciális érdeklődőket, másrészt óriási hitelek felvételére kényszerítették a mindeddig aktívan terjeszkedő távközlési szolgáltatókat.

A Nemzetközi Fizetések Bankja (BIS) jelentése szerint a nemzetközi távközlési vállalatok 2000-ben 256 milliárd (!) dollár hitelt vettek föl, háromszor annyit, mint 1999. folyamán. Ebből a hitelből finanszírozták a harmadik generációs koncessziók árveréseit és a vállalatfelvásárlásaikat. 2000. utolsó negyedévben pedig a fölvelt összes konzorciális bankhitel 20%-a a távközlési vállalatokhoz került.

Nem meglepő tehát, hogy a nyugat-európai és amerikai távközlési vállalatok folyamatos eladósodásának hatására 2001 folyamán tovább lassult a felvásárlások és egyesülések folyamata, ugyanakkor egyre gyakoribb lett a könnyen értékesíthető kisebb tulajdonrészek és leányvállalatok eladása. A hirtelen megnőtt adósságállomány csökkentése érdekében a vállalatok számos közép-kelet-európai érdekeltségüket adták el, ami a térségben olyan látványos intézkedéseket eredményezett, mint pl. a teljes kivonulás egy adott országból.

A következő táblázat 2000-2001. legnagyobb távközlési tranzakcióit mutatja be.

A legnagyobb felvásárlások, szövetségek és értékesítések* a szektorban 2000-2001-ben:

	2000	2001 (június 30-ig)
British Telecom	♦ Viag Interkom (német) többségi tulajdon	♦ Viag Interkom (német) többségi tulajdon ○ Japan Telecom ○ Airtel SA (spanyol) ○ Telenordia (svéd leányvállalata)
Deutsche Telekom	♦ Slovenska Telekomunikacie (szlovák) többségi tulajdona ♦ Debis (német) többségi tulajdona	♦ VoiceStream (amerikai mobil) ♦ Powertel (amerikai) ♦ Hrvatski Telekom ○ hat német kábeltársaság többségi tulajdona
France Télécom	♦ Global One ♦ Telekomunikacja Polska (lengyel) ♦ Orange Com. (svájci mobilszolgáltató) ♦ Equant (holland)	♦ Mobinil For Telecommunication SAE (egyiptomi mobil) ♦ Orange Com. (svájci mobilszolgáltató) ♦ Equant (holland)
KPN	♦ Orange Belgium (mobil)	○ Eircel (ír mobil) ♦ Belgacom
Mannesmann	♦ o.tel.o (német) ♦ Omnitel+Infostrada (olasz)	♦
Telecom Austria	♦	♦ Si.Mobil (szlovén)
TeleDanmark	♦ Sunrise Communication és diAx (mindkettő svájci internetszolgáltató)	♦
Telefonica	♦ MediaWays GmbH (német) ♦ Pele-phone (izraeli) ♦ Lietuvos Telekomas (litván) többségi tulajdon	♦
Telenor	♦ Sonofon (dán mobil)	♦ Pro.Net (olasz) ♦ Norsk Data (angol) ♦ Pannon GSM
UPC	♦ Eneco (holland) ♦ EWT/TTS (német) ♦ Primacom (német) 25,1% ♦ EL Teleostvold (skandináv) ♦ Telewest (angol)	• Primacom (német)
Vivendi	• Canal+ és a Seagram Csoport ♦ Maroc Telecom (marokkói)	♦ Telepiu (olasz média) ♦ Elektrim (lengyel)
Vodafone	♦ Airtel (spanyol mobil) ♦ Swisscom Mobile ♦ Japan Telecom	♦ Eircell (ír mobil) ♦ J-Phone (japán mobil) ♦ Swisscom AG ♦ Iusacell (mexikói mobil) • Debitel (német) ○ tele.ring (osztrák)

♦ Felvásárlási tranzakció • Szövetségkötési ügylet ○ *Értékesítési tranzakció (csak 2001-ben)

Forrás: napi sajtó, cégközlemények, HÍF információk

4. Várható folyamatok

A magyar piacon további koncentrációk, stratégiai szövetségek kialakulására kell számítani. A szövetségek, összefonódások kialakulása azonban nem feltétlenül Magyarországon fog megtörténni, azok alapjait valószínűleg a globális méretű fúziók és felvásárlások teremtik meg.

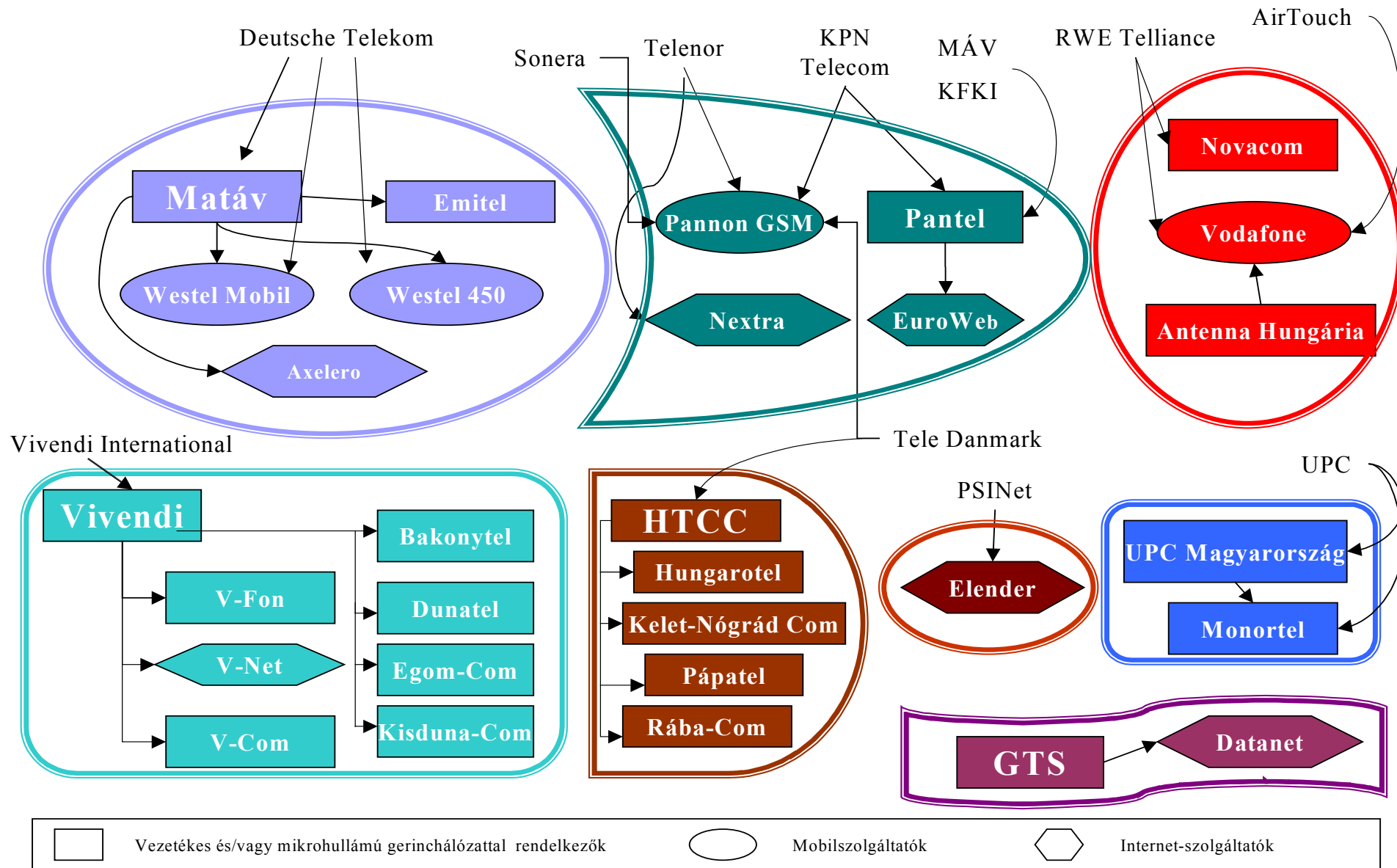
Nem kizárható, sőt inkább valószínű, hogy a liberalizációt követően új szolgáltatók lépnek a magyar piacra, míg néhány nagy globális szolgáltató elhagyja a térség távközlési szegmensét (mint például hollandiai KPN Telekom BV, amely feltehetően értékesíti egyik legjelentősebb kelet-európai vállalkozását, és nem kizárt, hogy hamarosan megváltik további magyarországi érdekeltségeitől is). A piaci belépésre azonban csak a nagy cégek lesznek képesek az óriási tőkebefektetési igény miatt. Valószínűleg ezek a belépők szolgáltatók felvásárlásával, kisebb cégek beolvasztásával, vagy más szolgáltatókkal való szövetségre lépés révén kezdenek el terjeszkedni. Az új belépők tehát további koncentrációt eredményezhetnek a piac szerkezetében. A piacra lépés feltétele tehát: nagy befektetés, agresszív piacszerzés.

Nagy jelentőségű esemény volt a közelmúltban (2000. június 11-én) lefolytatott 3,5 GHz-es sáv 5 frekvenciablokkjára meghirdetett árverés, amely a maga nemében első volt a hazai távközlés történetében. A hat induló közül az AnTetra, a Matáv és a PanTel 600-600 millió, a GTS 550 millió, a V-Com pedig 450 millió forintért jutott frekvenciához. A hatodik Tele2 Kft. kiszállt a versenyből. A frekvenciahasználati jogosultság 15 évre szól, azonban a nyertesek 2002-ig nem nyújthatnak rajta beszédátviteli szolgáltatást. A 3,5 GHz-es frekvencia jelentősége abban áll, hogy mindennemű adatátvitelre alkalmas, tehát beszédkommunikációra is. Ez különösen fontos lesz a monopóliumok lejárta után, amikor a helyi koncessziós társaságok infrastruktúrájának igénybevétele nélkül lehet majd eljutni a végfelhasználókhoz.

A magyar távközlési piacra a piaci liberalizáció alapjaiban meghatározó környezete mellett nagy hatással lesz az elfogadott Egységes Hírközlési Törvény, valamint az ezzel kapcsolatban kialakításra kerülő új szabályozási struktúra, végrehajtási rendeletek, összefüggésben az új típusú Hírközlési Hatósággal.

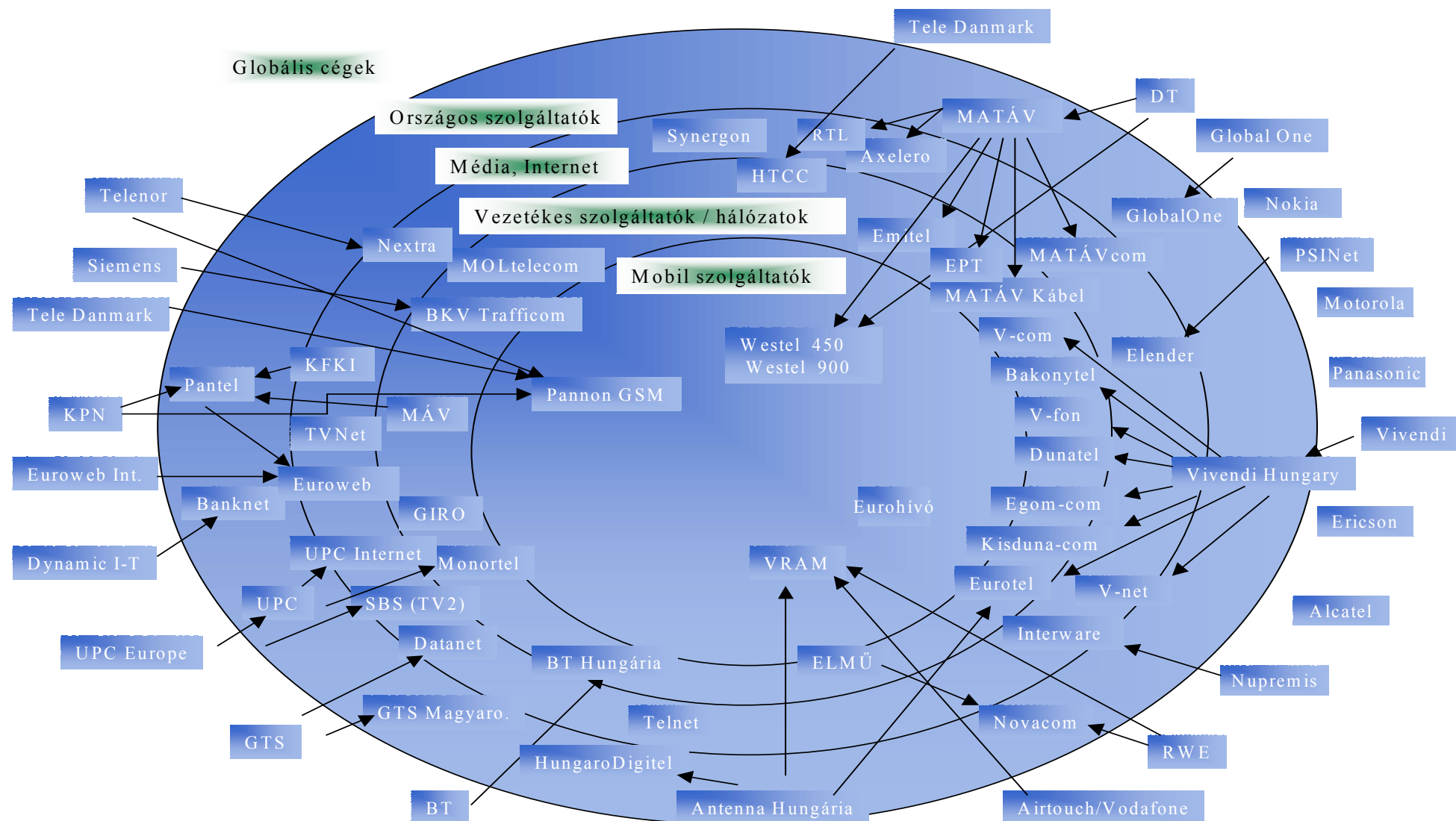
1. számú melléklet: A magyar távközlési piac jelentősebb tulajdonosi koncentrációi

A magyar távközlési piac jelentősebb tulajdonosi koncentrációi

1. számú melléklet: A magyar hírközlési piac geopolitikai vázlata

A magyar távközlési piac geopolitikai vázlata

2. számú melléklet: A koncessziós vezetékes szolgáltatók szolgáltatási területe

